

Sygn. akt **IC 1615/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Płocku Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **SSO Małgorzata Tetkowska**

Protokolant: stażysta Izabela Seklecka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 listopada 2013r. w Płocku

sprawy z powództwa A. M.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

1. zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 19 lutego 2011r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
3. zasądza od pozwanego (...) S. A. w W. na rzecz powódki A. M. kwotę 1.680 zł (jeden tysiąc sześćset osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 730 zł (siedemset trzydzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
4. nakazuje zwrócić powódce ze Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 250 zł (dwieście pięćdziesiąt) tytułem zwrotu nadpłaconej części zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

IC 1615/12

UZASADNIENIE

W dniu 20 sierpnia 2012r. A. M. złożyła pozew przeciwko (...) S.A w W. wnosząc o zasądzenie kwoty 40.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 lutego 2011r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powstałej po śmierci ojca oraz kwoty 40.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2011r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, ból i cierpienie w związku ze śmiercią ojca w wypadku komunikacyjnym i kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych – k.2

Pozwany (...) S.A. w W. wniósł o oddalenie pozwu i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych (k.17).

Sąd ustalił, co następuje:

W wyniku wypadku samochodowego z dnia 4 listopada 2010r. G. M., ojciec powódki A. M. poniósł śmierć. Wypadek miał miejsce w P.. Zmarły był kierowcą samochodu ciężarowego marki I. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Sprawcą wypadku był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej u pozwanego / bezsporne/.

Powódka pismem z dnia 18 stycznia 2011r. zgłosiła szkodę pozwanemu.

Dowód : pismo powódki k.86-87 akt szkodowych

Pozwany wypłacił powódce kwotę 50.000zł tytułem zadośćuczynienia / bezsporne/.

Zmarły G. M. pozostawił żonę i dwoje dzieci : 10 letniego syna i 19 letnią córkę A. - powódkę w niniejszym procesie / bezsporne/.

Powódka w chwili śmierci ojca nie pracowała. Była uczennicą szkoły średniej w M. . Mieszkała wraz z rodzicami i bratem w domu jednorodzinnym w Z. / bezsporne/.

Nieżyjący ojciec pracował jako kierowca samochodów ciężarowych, zarabiał około 2000zł netto miesięcznie. Matka także pracowała , zarabiała około 1.100 do 1200zł miesięcznie. Rodzice powódki obrabiali jednocześnie gospodarstwo rolne o powierzchni ponad 4ha, którego byli współwłaścicielami. Hodowali trzodę chlewną, którą następnie sprzedawali osiągając dochody.

Dowód: zeznanie świadka U. M. k. 49v.-50

Po skończeniu szkoły , od września w 2011r., powódka rozpoczęła pracę. Jednocześnie uczyła się, w systemie zaocznym, w szkole policealnej . Zrezygnowała z planowanych przed śmiercią ojca studiów pielęgnarskich.

Dowód: przesłuchanie powódki k.43 i 80v oraz zeznania świadka U. M.k.50

We wrześniu 2011r. powódka wyprowadziła się do P.. Zamieszkała w mieszkaniu zakupionym za środki wypłacone najbliższej rodzinie przez pozwanego po śmierci ojca.

Dowód: przesłuchanie powódki k. 43 i świadka U. M. k. 50

Obecnie powódka pracuje, zarabia od 1300 do 1400zł netto miesięcznie. Otrzymuje także rentę rodzinną po ojcu w kwocie 500zł miesięcznie. Poności koszty utrzymania mieszkania w którym mieszka w kwocie od 600zł miesięcznie w okresie letnim do 800zł miesięcznie w okresie grzewczym.

Dowód: przesłuchanie powódki k. 80v

Obecnie matka powódki nadal pracuje zawodowo osiągając dochody na poziomie 1100zł – 1200zł netto miesięcznie. Gospodarstwo rolne zostało przez matkę powódki wdzierżawione sąsiadowi. Matka powódki nie pobiera dopłat unijnych do gospodarstwa .

Dowód: zeznania świadka U. M. k. 50

Śmierć ojca była szokiem dla powódki .Po śmierci ojca nie korzystała jednak z pomocy psychologicznej. Obecnie z takiej pomocy nadal nie korzysta.

Powódka po śmierci ojca miała problemy ze snem. Przez pół roku brała środki uspokajające. Przez pierwsze trzy miesiące po tragedii trwało „ milczenie w rodzinie”, poza szkołą i cmentarzem powódka nigdzie nie wychodziła. Biegła powołana w niniejszej sprawie stwierdziła , że powódka nadal przeżywa żalobę i wymaga specjalistycznej pomocy psychologicznej, aby zakończyć ten okres.

Strata ojca - osoby bliskiej, którą obdarzała silnym uczuciem , przywiązaniem , sprawiła, iż strata była dla powódki bardziej dotkliwa i bolesna. Mimo upływu czasu powódka nadal odczuwa dotkliwą stratę . Nie bez znaczenia jest również fakt iż powódka wychowała się w rodzinie pełnej, kochającej się.

Ojciec powódki angażował się w życie domowe. Zmarły był opiekuńczym mężem i ojcem, sprawdzał się jako głowa rodziny, zapewniając jej poczucie bezpieczeństwa i oparcie psychiczne. Miał bardzo dobry kontakt z dziećmi , w tym także z powódką .

Dowód: przesłuchanie powódki k. 80 i opinia biegłej k. 61 – 62, zeznania świadka U. M. k. 50

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o : przesłuchanie powódki 43 i k. 80, zeznań świadka U. M.k.49 – 50v, opinii biegłej z zakresu psychologii k.60 – 62, akt szkodowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odpowiedzialność pozwanego w niniejszej sprawie jest bezsporna wynika z umowy ubezpieczenia , której przedmiotem był samochód sprawcy wypadku samochodowego (art. 822 k.c).

Powódka domagała się zasądzenia od pozwanego zadośćuczynienia. Podstawę prawną niniejszego roszczenia stanowi, w ocenie Sądu, art. 446 § 4 kc, w myśl którego Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Art. 446 §4kc. pozwala na dochodzenie zadośćuczynienia osobom z najbliższej rodziny zmarłego bez konieczności wykazywania przesłanki znacznego pogorszenia sytuacji życiowej z art. 446 § 3 kc.

Z uwagi na niemajątkowy charakter krzywdy, nie jest możliwe jej określenie w pieniądzu, jednak z reguły wysokość zadośćuczynienia powinna odpowiadać wielkości ustalonej krzywdy, ponieważ w przybliżeniu świadczenie stanowić ma ekwiwalent utraconych dóbr. W orzecznictwie SN ugruntował się, aprobowany przez piśmiennictwo pogląd, iż wysokość zadośćuczynienia musi być rozważana indywidualnie i przedstawiać dla poszkodowanego odczuwalną wartość ekonomiczną adekwatną do warunków rynkowych. Ustawodawca nie sprecyzował w nim jednak konkretnych mierników czy zasad ustalania wysokości zadośćuczynienia pozostawiając tę kwestię swobodnemu uznaniu sędziowskiemu.

Wysokość odpowiedniej sumy, która stanowi zadośćuczynienie zależy także, zdaniem Sądu, od rozmiaru doznanej przez poszkodowanego krzywdy, ustalonej przez sąd przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy. Powódka przeżyła traumatyczną śmierć ojca. Do chwili obecnej nie uporała się z tą sytuacją, co rzutuje na jej funkcjonowanie w codziennym życiu. Powódka była bardzo mocno związana emocjonalnie z ojcem. W chwili śmierci ojca była w klasie naturalnej.

Biegła stwierdziła u powódki przedłużający się okres żałoby. Mimo iż od śmierci ojca minęło ponad 3 lata powódka nie może pogodzić się ze swoją stratą, wymaga specjalistycznej pomocy psychologicznej. Stała się osobą zamkniętą .

Powódka po śmierci ojca cierpiała na bezsenność, przyjmowała leki uspokajające. Przez kilka miesięcy nigdzie nie wychodziła poza szkołę i cmentarzem. W szkole dawała sobie radę dzięki pomocy i wyrozumiałości nauczycieli. Powódka po maturze planowała studia pielęgnarskie. Śmierć ojca zmusiła ją do zmiany planów w tym zakresie. Z uwagi na sytuację finansową podjęła pracę i rozpoczęła naukę w systemie zaocznym w policealnym studium dla opiekunów .

Biorąc powyższe okoliczności Sąd uznał iż przyznanie powódce łącznie kwoty 70.000zł tytułem zadośćuczynienia nie jest wygórowane , jest adekwatne do okoliczności niniejszej sprawy . Pozwany wypłacił powódce 50.000zł tytułem zadośćuczynienia, dlatego też Sąd zasądził na rzecz powódki kwotę odpowiednio pomniejszoną o część jej już wypłaconą.

Powódka dochodzi ponadto odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji w związku ze śmiercią ojca

. Zgodnie z treścią art. 446 § 3 kc jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny stosowne odszkodowanie, jeżeli skutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej.

Zakresem odszkodowania na podstawie art. 446 § 3 kc objęty jest uszczerbek określany mianem znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej skutek śmierci poszkodowanego, wywołanej uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Nie jest to zatem pełna kompensata całej szkody majątkowej spowodowanej tą śmiercią i z pewnością nie obejmuje tych uszczerbków, które podlegają naprawieniu na podstawie art. 446 § 1 i § 2 i 4 kc. Znaczne pogorszenie

sytuacji życiowej może przejawiać się w utracie wsparcia i pomocy w różnych sytuacjach życiowych, a zwłaszcza w utracie szansy na pomoc w przyszłości, gdy byłaby szczególnie pożądana z uwagi na wiek rodzica zmarłego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 1969 r., II CR 128/69, OSP 1970, z. 6, poz. 122). W wyroku z 30 czerwca 2004 r. (IV CK 445/03, Mon. Praw. 2006, nr 6, s. 315) Sąd Najwyższy uznał, że znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, o którym mowa w art. 446 § 3 kc, obejmuje niekorzystne zmiany bezpośrednio w sytuacji materialnej najbliższych członków rodziny zmarłego, jak też zmiany w sferze dóbr niematerialnych, które rzutują na ich sytuację materialną. Mogą to być zatem również zmiany w stanie zdrowia. Sąd rozpoznający niniejszy spór podziela to stanowisko i starał się przenieść je na grunt tej sprawy.

Odszkodowanie to ma szczególny charakter, polegający na dążeniu do naprawienia szkody majątkowej, która jest ściśle powiązana z krzywdą niemajątkową, a ponadto obie postacie tych szkód wzajemnie negatywnie na siebie oddziałują, skutkując znacznym pogorszeniem sytuacji życiowej. Powoduje to trudności w ścisłym wyliczeniu rozmiaru tej szkody, stąd mowa o "stosownym", a nie "należnym" odszkodowaniu i wymaga rozważenia wszystkich okoliczności konkretnej sprawy. Ocena pogorszenia tej sytuacji i stopnia jego rozległości w znaczeniu sfer życia, których dotknęło, powinna być prowadzona w oparciu o szczegółową analizę położenia, w jakim znajduje się osoba uprawniona z uwzględnieniem wszystkich okoliczności, które mają wpływ na jej warunki (trudności) życiowe, wiek, stopień samodzielności życiowej, stosunki rodzinne i majątkowe, warunki wychowawcze oraz przeprowadzenie porównania z sytuacją, w jakiej znalazłby się uprawniony, gdyby nie śmierć osoby bliskiej. Znaczne pogorszenie zależne jest od rozmiarów ujemnych następstw o charakterze majątkowym, a także zmian z sferze dóbr niemajątkowych, już istniejących oraz dających się przewidzieć w przyszłości na podstawie zasad doświadczenia życiowego. Wykładnia art. 446 § 3 k.c. wymaga zarówno właściwej oceny okoliczności istotnych dla ustalenia odszkodowania, jak i właściwego, w odniesieniu do tych okoliczności, określenia sumy odszkodowania, które powinno stanowić adekwatne, realnie odczuwalne przysporzenie, zarówno przez uprawnionego, jak i z obiektywnego punktu widzenia rozsądnie myślącego człowieka. Określenie tego odszkodowania jako stosownego wskazuje, że stanowi ono środek wyrównania takich szkód majątkowych, które nie ulegają naprawieniu na innych podstawach, zwłaszcza przez zasądzenie renty. Nie ma tym samym charakteru pełnego odszkodowania, nie powinno być kształtowane przez rachunkowe wyliczenie części nieotrzymanych zarobków zmarłego, która przypadłaby poszkodowanemu w okresie jego życia, chociaż należy brać ją także po rozważeniu. Celem tego świadczenia jest umożliwienie uprawnionemu przystosowania się do zmienionych warunków, a zatem również złagodzenie nieodwracalności negatywnych przeżyć, ich natężenia i świadomości utraty więzi emocjonalnej ze zmarłym, zdolności adaptacji do tych warunków oraz rokowań co do perspektyw życiowych. Na takie elementy zasad przyznawania i określania rozmiaru stosownego odszkodowania wskazują liczne wypowiedzi Sądu Najwyższego (por. wyroki z dnia 26 lipca 2001 r., II CKN 889/00, niepubl., z dnia 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, niepubl., z dnia 16 kwietnia 2008 r., V CSK 544/07, niepubl., z dnia 3 lipca 2008 r., IV CSK 113/08, niepubl., z dnia 16 października 2008 r., III CSK 143/08, niepubl. i z dnia 30 września 2009 r., V CSK 250/09, niepubl.). Sąd rozpoznający niniejszy spór podziela to stanowisko i starał się przenieść je na grunt tej sprawy.

A. M. dochodzi odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej na swoją rzecz w wysokości 40.000zł.

Powódka nie otrzymała żadnych kwot od pozwanego tytułem odszkodowania .

W ocenie Sądu powódka, mimo ciążącego na niej obowiązku wynikającego z art. 6 kc, nie udowodniła znacznego pogorszenia sytuacji życiowej.

Ojciec powódki 2010r. (rok w którym zginął) osiągał średni miesięczny dochód w wysokości 2.000 zł netto (zaświadczenie o zarobkach. 198). Matka pracowała osiągając dochód około 1100 do 1200zł miesięcznie. Rodzice nadto prowadzili ponad 4ha gospodarstwo rolne. Obecnie powódka usamodzielniała się. Mieszka sama, w nowo zakupionym mieszkaniu. Pracuje i zarabia około 1300 do 1400zł miesięcznie. Nadto otrzymuje rentę rodzinną w wysokości ok. 500zł nett miesięcznie. Dochody jakie obecnie osiąga zamykają się kwotą od 1800 do 2000zł netto miesięcznie, podczas, gdy przed śmiercią ojca dochód, jaki przypadał na jej utrzymanie zamykał się kwotą około 800zł

(1100zł, 1200zł + 2000zł = 3100 do 3200zł miesięcznie : 4 osoby) nie licząc dochodów z gospodarstwa, które jest obecnie wydzierżawiane.

Dodatkowo należy uwzględnić, iż powódka w chwili śmierci ojca była pełnoletnia , miała 19 lat. Była więc osobą o ukształtowanej osobowości. Powódka jest osobą młodą, ma wszelkie widoki na przyszłość co do założenia własnej rodziny. Pracuje, przebywa i prawidłowo funkcjonuje wśród innych ludzi i swoich rówieśników.

Odsetki ustawowe od zadośćuczynienia, Sąd zasądził od dnia 19 lutego 2011r., czyli po upływie 30 dni licząc od dnia otrzymania przez ubezpieczyciela zawiadomienia , stosując art. 481 kc i 817 § 1 kc .

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 108§1 kpc w związku z art. 100 k.p.c. Na koszt niniejszego postępowania składają się: opłata sądowa 4500zł, wynagrodzenie biegłej 250zł oraz koszty zastępstwa procesowego.

Strona powodowa wygrała proces w przybliżeniu w ok. 20%. Sąd zatem stosunkowo rozdzielił koszty procesu .

Ponadto Sąd nakazał wypłacić powódce ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Płocku kwotę 250zł tytułem niewykorzystanej , wpłaconej przez nią zaliczki na poczet opinii biegłego (powódka wpłaciła 500zł).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł w oparciu o §6 pkt.6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.Nr.163,poz.1348).

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.
